

Date: 11thOctober-2026

**BIR TOMONLAMA BUYRAK SUBTOTAL ISHEMIYASIDA FUNKSIONAL
KO'RSATKICHLAR VA TO'QIMA SHIKASTLANISHI O'RTASIDAGI
BOG'LIQLIK**

Arsenova Muhabbat Abdumomin qizi

KIUT katta o'qituvchisi (normal va patologik fiziologiya);

TDTU mustaqil izlanuvchisi

Ilmiy maslahatchilar: t.f.d., professor Iriskulov Bahtiyor Uktamovich;

t.f.d., professor Muhamedova Nurhon Xalilovna

Annotatsiya. Ushbu tezis bir tomonlama buyrak subtotal ishemiyasi sharoitida buyrak funksional ko'rsatkichlari va to'qima shikastlanishini baholash masalasiga bag'ishlangan. Unda eksperimental modelda funksional, laborator va morfologik parametrlarni birgalikda o'rganishning ilmiy ahamiyati yoritiladi. Haqiqiy tajriba natijalari taqdim etilmagani sababli, matn tadqiqot konsepsiyasi sifatida yozilgan.

Kalit so'zlar: buyrak subtotal ishemiyasi, buyrak funksiyasi, kreatinin, mochevina, morfologiya, to'qima shikastlanishi, eksperimental tadqiqot.

KIRISH

Buyrak ishemiyasi buyrak to'qimasiga qon va kislorod yetkazib berilishining kamayishi bilan tavsiflanadi. Ishemiyaning darajasi va davomiyligiga qarab hujayralarning energetik ta'minoti, membrana yaxlitligi, naychalar transporti hamda filtratsiya jarayonlari o'zgarishi mumkin. Funksional laborator ko'rsatkichlar umumiy buyrak faoliyati haqida ma'lumot bersa, to'qima darajasidagi tekshiruvlar shikastlanishning joylashuvi va xususiyatini aniqlashga yordam beradi.

Tadqiqot maqsadi

Bir tomonlama buyrak subtotal ishemiyasi modelida buyrak funksional ko'rsatkichlari bilan to'qima shikastlanishi belgilarini kompleks baholash yondashuvini ishlab chiqish hamda ularning vaqt bo'yicha o'zaro bog'liqligini o'rganish.

Materiallar va usullar

Eksperimental tadqiqotda nazorat guruhi va subtotal ishemiya modeli guruhi, kuzatuvning oldindan belgilangan vaqt nuqtalari hamda tegishli bioetika talablariga rioya qilish nazarda tutiladi. Funksional holatni baholash uchun kreatinin, mochevina, elektrolitlar va zaruratga qarab siydik ko'rsatkichlari o'rganilishi mumkin. To'qima shikastlanishini baholash uchun gistologik tekshiruv va oldindan belgilangan morfologik mezonlardan foydalanish mumkin. Namuna olish, laborator tahlil va morfologik baholash usullari tadqiqot protokolida aniq ko'rsatilishi, natijalar esa mos statistik usullar bilan tekshirilishi lozim. Bu hujjatda real tajriba natijalari va raqamli ko'rsatkichlar kiritilmagan.

Kutilayotgan natijalar va muhokama

Funksional laborator ko'rsatkichlar va morfologik o'zgarishlarni birgalikda tahlil qilish ishemik ta'sirning buyrak faoliyatiga ta'sirini to'laroq tavsiflashga yordam berishi mumkin. Bunda bir tomonlama shikastlanish sharoitida qarama-qarshi buyrakning

Date: 11thOctober-2026

kompensator faoliyati tizimli qon ko'rsatkichlariga ta'sir qilishi ehtimoli hisobga olinishi kerak. Shu sababli umumiy laborator natijalarni imkon qadar zararlangan buyrakning mahalliy to'qima ko'rsatkichlari bilan taqqoslash maqsadga muvofiq.

Xulosa

Bir tomonlama buyrak subtotal ishemiyasida funksional va morfologik ko'rsatkichlarni kompleks o'rganish ishemik shikastlanishning turli darajalarini tavsiflashga imkon beradi. Ishonchli xulosalar olish uchun tadqiqot dizaynini standartlashtirish, nazorat guruhini to'g'ri tashkil etish va natijalarni statistik tahlil qilish zarur. Yakuniy xulosalar faqat amalda olingan eksperimental ma'lumotlar asosida berilishi lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR (DASTLABKI RO'YXAT):

1. Bonventre J.V., Yang L. Cellular pathophysiology of ischemic acute kidney injury. Journal of Clinical Investigation. 2011;121(11):4210–4221.
2. KDIGO Clinical Practice Guideline for Acute Kidney Injury. Kidney International Supplements. 2012;2(1):1–138.
3. Le Dorze M., Legrand M., Payen D., Ince C. The role of the microcirculation in acute kidney injury. Current Opinion in Critical Care. 2009;15(6):503–508.

